Verborgen & Geborgen in God

Zondag 22 november 2026, Sint-Catharijnekerk, ds. Eibert Kok
Lezingen: Kolossenzen 3: 1-4 en Romeinen 8: 38-39

Vandaag precies drie weken geleden was het 1 november.
Voor mij een bijzondere datum: de dag waarop zeventien jaar geleden mijn vader overleed.
Ik had dienst hier in de kerk en het Bijbelgedeelte toen ging over de vraag: Wat na de dood? Is er iets voorbij de grens van de dood? En, zo ja, wat dan? kunnen we daar iets over zeggen?
Vragen waarop mensen heel verschillende antwoorden geven.
De dag erna, 2 november, was het Allerzielen, de dag waarop deze kerk opengesteld wordt, zodat wie dat maar wil hier een kaarsje kan aansteken voor iemand die gestorven is.
Ik was die maandag hier in de kerk, 's middags tot het begin van de avond.
Ik zag de mensen komen, een kaarsje aansteken, daar in de hoek schuin achter mij. Soms met tranen in de ogen. Soms met een glinstering in de ogen. Soms terneergeslagen.
Sommigen bleven even voor een kopje koffie en een gesprekje.
Anderen vertrokken weer stilletjes.
Ieder doet het op hun eigen manier, stilstaan bij het verdriet en gemis, of het nu kort geleden is of langer. Het is belangrijk dat daar ruimte voor is.
Daar onder de toren hadden we wat stoelen neergezet en ontstonden mooie gesprekken, over het gemis, het verdriet dat nog steeds aanwezig is, over de goede herinneringen die we met ons meedragen, de moeite die het soms kost de draad weer op te pakken ...
Soms was er even niemand. Alleen de vrijwilligers van de kerk.
Ook ik stak een kaarsje aan, denkend aan mijn vader.
Tijdens zo'n stil moment werd mijn aandacht getrokken naar de woorden die boven het uitgansportaal onder de toren gekalligrafeerd staan, waarschijnlijk al eeuwen: Gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God.
Die woorden bleven maar ronddwalen in mijn hoofd.
Verborgen staat er. Ja, dat is het, want wat weten we eigenlijk over de dood en daarna?
Tegelijk gaven deze woorden mij ook troost. Verborgen in Gód.
Daarin hoor ik iets van het geloof en vertrouwen dat ons leven veilig is bij God, ook voorbij de grens van de dood.
Elke keer als ik betrokken ben bij een uitvaart vanuit deze kerk, en de overledene uitgedragen wordt daar onder de toren door - een deur die we verder nauwelijks gebruiken - staan daar die woorden: Gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God.
Ja, dat geloof ik. Vraag me niet naar het hoe. Ik weet het niet. Verborgen. Maar ik geloof dat als we van iemand afscheid nemen we hen met deze woorden mogen toevertrouwen aan God.
In dat woord 'verborgen' zit niet alleen verborgenheid, maar ook geborgenheid.
Ik mag mijzelf met degenen die mij zijn voorgegaan geborgen weten bij God, ook bij de grens van de dood, ook over de grens van de dood heen.
"Zijn onvergankelijk testament:
dat Hij ons in de dood nog kent
de dagen van ons leven
ten dode opgeschreven,
ten eeuwig leven omgewend.
Schrift die mensentoekomst schrijft.

Naam die trouw blijft.”
Met Christus verborgen in God. Geborgen in God.
Zo gingen er op die maandag allerlei gedachten door mijn hoofd.
Zo gaan er waarschijnlijk allerlei gedachten door onze hoofden, nu we vandaag de namen noemen van hen die het afgelopen jaar gestorven zijn. Dan zien we hen weer voor ons, allemaal unieke mensen met hun eigen levensverhaal.
Of misschien denken we wel aan iemand van wie de naam vanmorgen niet genoemd wordt, iemand van buiten onze kerkgemeenschap, of aan iemand die ons al langer geleden ontvallen is. We zien hen in gedachten weer voor ons.

Vandaag hebben we twee kleine fragmenten uit de Bijbel gelezen. Eén van de twee is het gedeelte waarin die woorden staan die daar boven het torenportaal staan geschreven.
In de Bijbel vinden we een stuk of twaalf brieven die aan Paulus worden toegeschreven, waarschijnlijk geschreven zo rond het jaar 50 van de eerste eeuw.
Paulus was een missionaris die door delen van het huidige Turkije en Griekenland trok om daar op verschillende plaatsen het verhaal van Jezus te vertellen. Als een vertegenwoordiger bracht hij die boodschap aan de mens.
Als hij dan bijvoorbeeld in plaats X was en hij hoorde over een vraag of over moeilijkheden in plaats Y dan schreef hij een brief. Zo zijn zijn brieven ontstaan en genoemd naar de bestemming.
Kolossenzen is een brief aan de mensen in Kolosse, een plaats in het westen van het huidige Turkije, en Romeinen is een brief aan de mensen in Rome.
Die brieven van Paulus zijn bijna altijd geschreven naar aanleiding van concrete vragen of problemen in de gemeenten waar hij naar schrijft. Het zijn gelegenheidsgeschriften.
Paulus vertelt overal het verhaal van Jezus, de gekruisigde en opgestane Heer.
Dat is voor hem levende werkelijkheid. Jezus is door God zelf opgewekt. Hij heeft de dood achter zich gelaten, overwonnen. Wij, wij mensen, zijn bestemd voor het leven. In het spoor van Jezus. Dat is simpel gezegd zijn boodschap waarmee hij onvermoeibaar verder trekt, Efeze, Korinthe, Athene, Rome uiteindelijk.
De tijd verstrijkt. Ondertussen overlijden er mensen, want dat gebeurt. Ook in die kleine groepjes gelovigen.
Dan komen er vragen. Hoe kan dat nou? Hoe verhoudt zich dat tot de boodschap van Paulus, dat Jezus de dood overwonnen heeft? Waar zijn die mensen die overleden zijn? Klopt die boodschap wel?
Het bijzondere is dat Paulus in al die brieven er steeds net iets anders over zegt.
Ik denk dat dat komt omdat Paulus geen theorie verkondigt, hoe het na de dood zal zijn. Dat weet hij ook niet. Maar hij wil het verdriet en de zorgen van de mensen serieus nemen, én vanuit zijn geloof in Jezus er ook iets over zeggen, dat de dood niet het einde is, dat er leven is, ook voorbij de grens van de dood.
Paulus doet niet meer dan op een pastorale manier de mensen bemoedigen. Daarvoor gebruikt hij beelden, die in die tijd bekend waren en herkenbaar.
Hij spreekt in vergelijkingen, want we hebben het over iets wat niemand ervaren heeft, over geloofszaken die niet bewijsbaar zijn, maar die voortkomen uit die grondervaring waarin het hele christelijke geloof geworteld is: Jezus die is gestorven en is opgestaan.
Dat is het geloof, en het evangelie. Jezus leeft. Hij is de Levende, vandaag en alle dagen. de Aanwezige. Als we daarin geloven zullen we het leven behouden, ook als we sterven.
Jezus leeft en dat betekent ook, dat wij ons daaraan toevertrouwen, niet uit die levende verbondenheid met Hem weg kunnen vallen.

Dat hebben die mensen daar in Kolosse en in Rome in de andere plaatsen waarnaar hij schrijft blijkbaar nodig om te horen.
De mensen die wij kwijt zijn geraakt, die we soms heel dichtbij weten, die mensen zijn niet kwijt, niet weg, ze zijn geborgen in God.
Hun namen zijn bij God bekend.
De mensen in Kolosse en Rome hebben hun vragen.
Dat is na twintig eeuwen niet veel anders. Ook wij hebben vragen, waar onze geliefde doden zijn, wat we mogen en kunnen geloven en verwachten, hoe het daar zal zijn. Voorbij de grens van de dood. Vragen waarin je kunt verdwalen.
Ieder mens zal daarin eigen antwoorden zoeken en beelden en woorden. Laten we die ruimte elkaar geven.
Paulus gebruikt ook verschillende beelden.
Maar in al die verscheidenheid van beelden en voorstellingen, die je al in de Bijbel zelf vindt, zit naar mijn idee wel een kern, dat wij in de dood niet gescheiden zullen zijn, want we blijven verbonden, dat we niet gescheiden zullen zijn van de liefde van God.

Zo schrijft Paulus in de brief aan Rome:
“Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die Hij ons bewezen heeft in Christus Jezus, onze Heer.”
Zo schrijft hij ook aan de mensen in Rome en Kolosse, met hun zorgen, met hun vragen, met hun verdriet. Met de beelden die hem ter beschikking staan. Over dingen waar hij net zo min als wij het laatste over weten, hoe precies.
Maar de kern blijft overeind: Verborgen in God, geborgen in God.